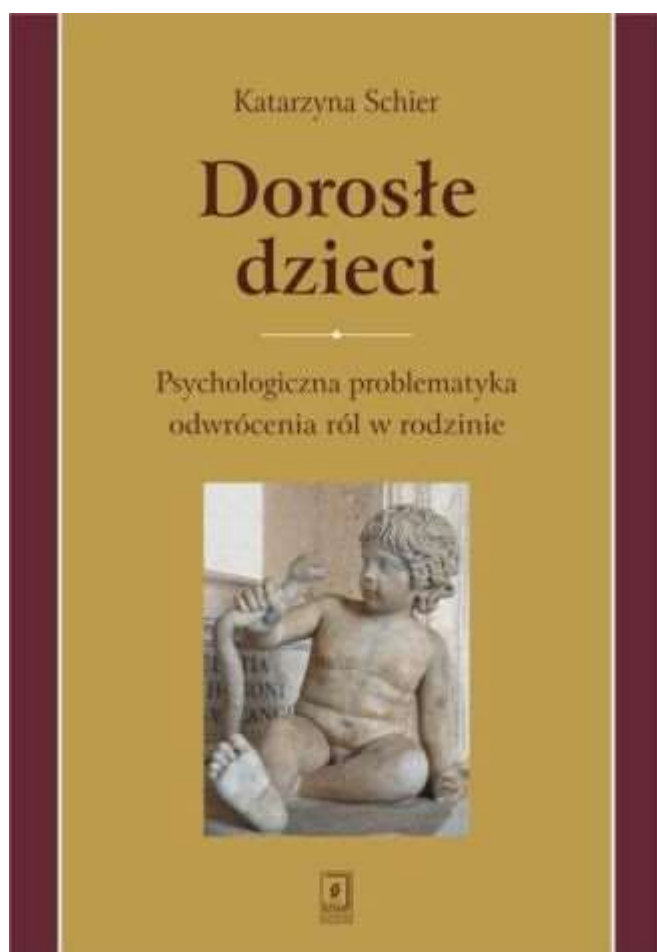

DOROSŁE DZIECI

Psychologiczna problematyka odwrócenia ról w rodzinie

- Wydawca: [Scholar](#)

format: A-5

ISBN: 978-83-7383-717-1

liczba stron: 328

miejsce wydania: Warszawa

oprawa: miękka, skrzydełka

rok wydania: 2022

Dorośle dzieci – to pierwsza w Polsce naukowa monografia zjawiska parentyfikacji, czyli odwrócenia ról w rodzinie. Oznacza ono, że dziecko opiekuje się dorosłym (najczęściej rodzicem) i jest to zadanie przekraczające jego możliwości. Odwrócenie ról może mieć charakter instrumentalny – dziecko zajmuje się chorym rodzicem, sprząta, gotuje, robi zakupy, opiekuje się rodzeństwem lub emocjonalny – dziecko jest terapeutą rodzica (słucha

jego zwierzeń, pociesza go), buforem lub mediatorem w konflikcie opiekunów, podejmuje ważne decyzje w rodzinie. Katarzyna Schier wielokrotnie podkreśla, że odwrócenie ról w rodzinie nie musi mieć charakteru destrukcyjnego, może niekiedy prowadzić do rozwoju odpowiedzialności u dzieci. Autorka analizuje konsekwencje parentyfikacji w dzieciństwie dla funkcjonowania w dorosłości. Na podstawie wyników badań empirycznych prowadzonych przez nią lub pod jej kierunkiem, przykładów klinicznych oraz odniesień do beletrystyki, przedstawia związek pomiędzy odwróceniem ról i depresją, trudnościami regulacji emocji oraz zaburzeniami obrazu ciała. Szczególnie ten ostatni element jest twórczym wkładem Katarzyny Schier do rozumienia zjawiska parentyfikacji. Analizie funkcjonowania Dorosłych Dzieci towarzyszą dwie opowieści – mit o Heraklesie i baśń o Kopciuszku, jako przykłady sytuacji, gdy dzieci zbyt wcześnie musiały stać się dorosłe.

Autorka nawiązuje we Wprowadzeniu do historii dwu postaci, jednej znanej z mitów (Herakles), drugiej znanej z baśni (Kopciuszek). Na ich przykładach oswaja Czytelnika ze złożonością zagadnienia parentyfikacji. W tym tkwi niewątpliwy kunszt Autorki, która z perspektywy problematyki poruszanej w monografii ukazuje w percepcji znanego mitu o Heraklesie czy w percepcji baśni o Kopciuszku istotne elementy odwrócenia ról w układach asymetrycznych. Poprzez ten zabieg, sprawdzony w innej książce (*Krewni i znajomi Edypa*) Katarzyna Schier odkrywa aspekty parentyfikacji, które będzie szczegółowo analizowała, przedstawiając wyniki badań własnych, badań prowadzonych pod jej kierunkiem, analizy studiów przypadków z własnej praktyki klinicznej czy z praktyki diagnostyczno-terapeutycznej innych specjalistów (przywoływane ze znawstwem z literatury).

Z recenzji prof. dr hab. *Barbary Bokus*

Profesor dr hab. **Katarzyna Schier** jest psychologiem i psychoterapeutką. Pracuje w Katedrze Psychologii Klinicznej Dziecka i Rodziny na Wydziale Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego. Ukończyła podyplomowe studia z psychoterapii dzieci i młodzieży w Heidelbergu. Od początku kariery zawodowej łączy pracę naukową z pracą kliniczną. Podstawowe obszary zainteresowań badawczych to: relacja ciało – psychika (choroby psychosomatyczne, zaburzenia obrazu ciała), ukryte formy przemocy w rodzinie oraz mechanizmy rządzące psychoterapią. Katarzyna Schier jest autorką / współautorką ponad 100 publikacji naukowych, o zasięgu międzynarodowym i krajowym. Napisała kilka książek, m.in. *Bez tchu i bez słowa. Więź psychiczna i regulacja emocji u osób chorych na astmę oskrzelową* (Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne) oraz *Piękne brzydactwo. Psychologiczna problematyka obrazu ciała i jego zaburzeń* (Wydawnictwo Naukowe Scholar).

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie – mit o Heraklesie i bajka o Kopciuszku 7

1.1. Herakles 11

1.2. Kopciuszek 13

2. Zjawisko parentyfikacji, czyli o „masce dorosłości” 17

2.1. Definicja i rozumienie pojęcia 17

2.2. Kultura sprzyjająca odwracaniu ról – przyzwolenie na to, żeby dzieci były „dzielne”	35
2.3. Destrukcyjne odwrócenie ról w dzieciństwie, czyli o przemocy utajonej	53
3. Mechanizm działania parentyfikacji – transgeneracyjny przekaz traumy	72
3.1. Rodzice z zaburzeniami osobowości	77
3.2. Niedojrzali dorośli i niedokończona żaloba	84
3.3. Style osobowości związane z parentyfikacją: masochistyczny i narcystyczny	92
3.4. Koledzy i przyjaciele Kopciuszków	96
4. Konsekwencje destrukcyjnej parentyfikacji	103
4.1. Zaburzenia regulacji emocji – aleksytymia	103
4.2. Depresja	118
4.3. Zahamowanie procesu separacji–indywidualizacji	133
4.4. Somatyzacja i zaburzenia psychosomatyczne	151
4.5. Zaburzenia funkcjonowania cielesnego, czyli „zdradzone ciało”	167
5. Rodzaje parentyfikacji	195
5.1. Parentyfikacja instrumentalna i emocjonalna	195
5.2. Studium osoby – historia Pani A.	221
5.3. Parentyfikacja seksualna	233
6. O sposobach pomocy „dorosłym” dzieciom	246
6.1. Psychoterapia osób, które doświadczyły parentyfikacji	247
6.2. Wzrost potraumatyczny, czyli dorosłe dzieci bez brzemienia parentyfikacji	255
6.3. Społeczna diagnoza dorosłych dzieci	259
6.4. Psychoterapeuci to często osoby, które w dzieciństwie doświadczyły parentyfikacji	268
6.5. Mówienie i pisanie o traumatycznej przeszłości	274
6.6. Prewencja odwracania ról w rodzinie	277

7. Podsumowanie, czyli raz jeszcze o tym, co dla dorosłego dziecka jest najważniejsze 280

8. Zmiana narracji – jeśli nie Herakles i Kopciuszek, to kto? 282

8.1. Wystarczająco dobre rodzicielstwo i odzyskiwanie równowagi 283

8.2. Zadania dla psychoterapeuty i osoby wspierającej 287

Bibliografia 292

Indeks nazwisk 317

Indeks rzeczowy 325